

Staatsbosbeheer

Inbreng Staatsbosbeheer

Verkiezingsprogramma 2025-2029

Juli 2025

De Nederlandse natuur is van onschatbare waarde: het is de leefomgeving van mensen, planten en dieren. Miljoenen Nederlanders vinden er rust, ruimte en ontspanning. Staatsbosbeheer is de trotse beheerder van ruim 268.000 hectare van deze natuur. We beheren 110 van de 128 stikstofgevoelige Natura2000 (N2000) gebieden. Als grootste publieke uitvoeringsorganisatie in de natuur zetten wij ons elke dag vol overgave in voor deze gebieden en voor de leefbaarheid van Nederland.

De natuur staat onder enorme druk (zie figuur drukfactoren op de natuur). Vanuit onze praktijkkennis, ervaring en vakmanschap geven wij enkele belangrijke en urgente zaken mee bij het schrijven van het verkiezingsprogramma:

- Voldoende middelen voor natuurbeheer
- Meer veiligheid in de natuur
- Hydrologische maatregelen als vliegwiel voor natuur en klimaatadaptatie
- Maak verbindingzones en ga versnippering tegen
- Maak uitvoering gelijkwaardig aan beleid

Voldoende middelen voor natuurbeheer

Zorg voor voldoende middelen voor natuurbeheer. Het natuurbeheer, de basis om verdere achteruitgang te stoppen en natuur op niveau te houden (de zogenaamde 'gunstige staat van instandhouding'), wordt al een decennium maar gedeeltelijk vergoed. Momenteel wordt slechts 84% van de daadwerkelijke kosten gefinancierd, waardoor belangrijke en urgente beheermaatregelen niet kunnen worden uitgevoerd. De structurele volledige financiering van natuurbeheer (Subsidiestelsel Natuur en Landschap op 100%) kost in verhouding met natuurherstel en het stikstofbeleid een stuk minder en stelt terreinbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer in staat de natuur op niveau te houden. Voldoende middelen voor natuurbeheer is de basis voor natuurherstel.

Meer veiligheid in de natuur

Drugsdumpingen, afvaldumpingen en milieudelicten zijn aan de orde van de dag en hebben grote gevolgen

voor het landelijk gebied. Door te investeren in meer groene buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) kunnen terreinbeherende organisaties de veiligheid in het buitengebied aanzienlijk vergroten. Groene boa's worden steeds vaker geconfronteerd met criminaliteit in natuurgebieden en hebben de afgelopen jaren steeds meer taken op zich genomen. Deze trend zal zich, gelet op de prioriteiten van en capaciteit bij de politie, voorlopig voortzetten. En dat heeft steeds grotere gevolgen. Te weinig groene boa's moeten nu te veel natuurgebieden in de gaten houden. Meer Handhaving en Toezicht betekent minder schade aan de natuur. Om de boa-taak optimaal uit te kunnen voeren heeft Staatsbosbeheer structureel 8 miljoen euro nodig.

Hydrologische maatregelen als vliegwiel voor natuur en klimaatadaptatie

Hydrologische maatregelen, zoals het vernatten van natuurgebieden door hogere grondwaterstanden, is één van de sleutels in een succesvolle stikstofaanpak. De gevolgen van stikstof in de natuur worden versterkt door toenemende verdroging. Daarnaast is de waterhuishouding van cruciaal belang in ons veranderende klimaat. Natuurgebieden kunnen de oplossing zijn voor de opvang van water tijdens langdurige regenval of bij hoge waterstanden in de rivieren. Zo houden we steden veilig. Daarnaast dienen zij als (drinkwater)reservoir in tijden van langdurige droogte.

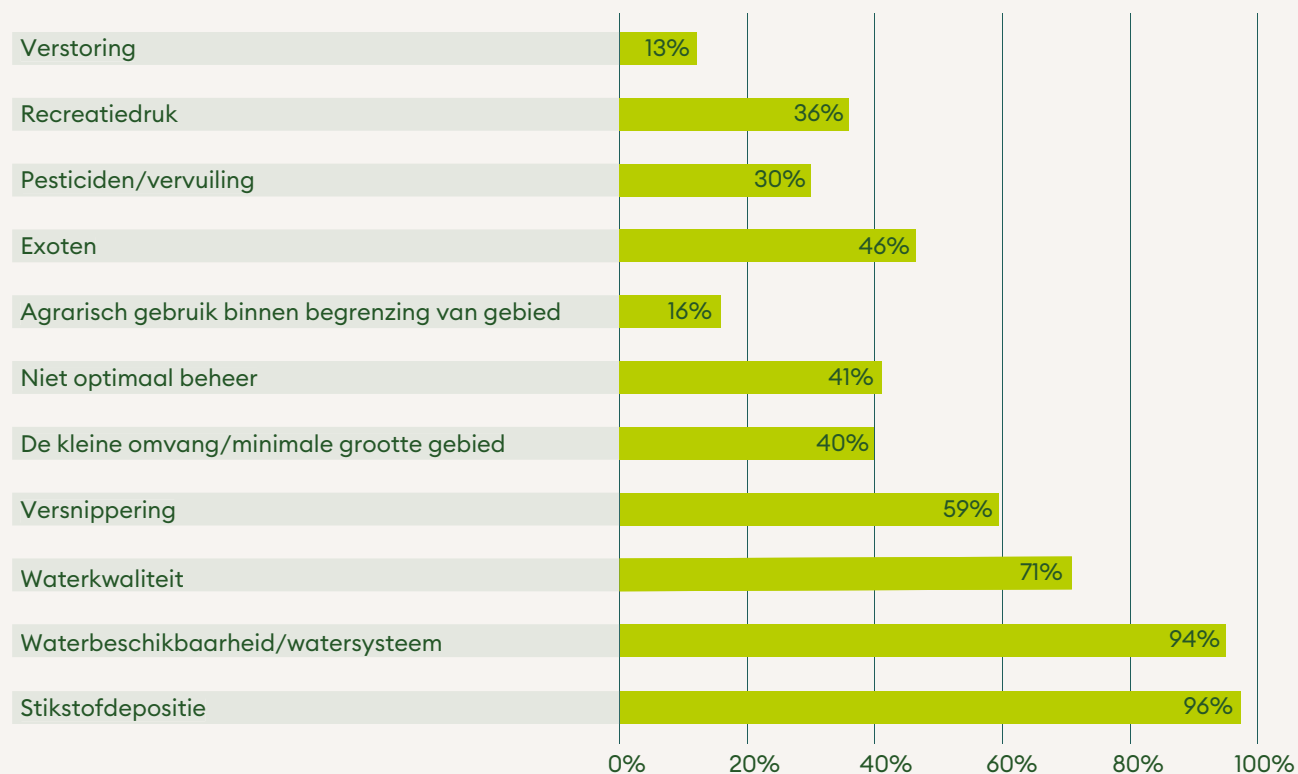
Staatsbosbeheer speelt op verschillende plekken in het land al een rol bij het verbeteren van de waterhuishouding en waterveiligheid in onze terreinen. Als we de omgeving van het natuurgebied meer betrekken, dan levert dat ook veel meer resultaten op. Wij bevelen aan om breder te kijken dan het natuurgebied zelf, zoals bijv. ook de Ecologische Autoriteit schrijft. Vanuit onze samenwerking met agrariërs en ervaring in Natuur-inclusieve Landbouw is bekend dat in overgangsgebieden, na het treffen van hydrologische maatregelen, het vaak nog steeds mogelijk is op een extensieve wijze een volwaardige agrarische bedrijfsvoering uit te oefenen. Op die manier gaan stikstofaanpak, waterveiligheid, natuur én landbouw hand in hand.

Maak verbindingzones en ga versnippering tegen

Het landschap is altijd in beweging en verandert. Het beheren van de natuur met een blik op de toekomst vraagt meer dan ooit inzicht en overzicht in de maatregelen die nodig zijn in het beheer. Door strategische keuzes in onze grondportefeuille kunnen we ruimte bieden voor toekomstbestendige ontwikkelingen en gebieden met cruciale planten en dieren die biodiversiteit aanjagen en gebieden onderling verbinden. Ook beheer zoals hooien, weiden, hakhout oogsten, aanplant van heggen, singels en bosjes is essentieel voor het voortbestaan van biodiversiteit en identiteit.

Maak uitvoering gelijkwaardig aan beleid

Staatsbosbeheer is een zelfstandig bestuursorgaan en rechtspersoon met wettelijke taak. We maken onderdeel uit van de uitvoeringsorganisaties in Nederland. De Raad voor Infrastructuur en Leefomgeving (RLI) schreef eind 2023 een interessant rapport over uitvoering in de fysieke leefomgeving, "De uitvoering aan zet". Ze geven aan dat de beleidsuitvoering op veel terreinen hapert, met als gevolg dat de doelen en ambities van de overheid de laatste jaren maar heel beperkt worden gerealiseerd. Het RLI beveelt o.a. aan om beleid en uitvoering principieel gelijkwaardig te maken. En bij het ontwerpen van beleidsmaatregelen maximaal gebruik te maken van de inzichten vanuit de uitvoeringspraktijk. Deze vraag speelt onder meer als er onvoldoende (structurele) middelen beschikbaar zijn om (politieke) ambities te realiseren.

Bijlage: Figuur met drukfactoren op de natuur, bron: Doen wat moet én kan, Ecologische Autoriteit

Staatsbosbeheer

Postbus 2, 3800 AA Amersfoort
Smallepad 5, 3811 MG Amersfoort
www.staatsbosbeheer.nl